

MEMO AAN DE RAAD

Aan : de leden van de gemeenteraad
Van : het college van B&W
Cc :
Datum : 27-03-2018
Onderwerp : Resultaten Taskforce monitoring en sturing uitgaven jeugdhulp

Inleiding

In januari 2018 hebben wij u geïnformeerd over de verwachte tekorten in de jeugdhulp over 2017. Daarbij noemden wij een bandbreedte van het verwachte tekort van 13 tot 22,5 miljoen regionaal. Om grip te krijgen op de uitgaven in de jeugdhulp werd in januari 2018 een bestuurlijke stuurgroep ingesteld en de opdracht van de al lopende *Taskforce sturing op uitgaven in de jeugdhulp* uitgebreid. De uitgebreide opdracht van de Taskforce was tweeledig:

1. De prognose op de tekorten jeugdhulp 2017 te monitoren en de bandbreedte te versmallen;
2. Te komen met maatregelen om de tekorten in het lopende jaar te beperken c.q. te voorkomen.

Wij informeren u met deze memo over de resultaten van de Taskforce tot nu toe en de maatregelen die wij nemen om de tekorten in de toekomst waar mogelijk te beperken. Op 25 april organiseert de RIGG samen met de gemeenten een informatiebijeenkomst voor de BMW gemeenteraden. In de informatiebijeenkomst wordt u in detail ingelicht over de resultaten van de Taskforce, de cijfers voor de BMW gemeenten en de prognose van 2018. Daarnaast wordt u ingelicht over de concrete acties op de korte en langere termijn.

Stijging zorgtoewijzingen

Zoals wij in de memo van 24 januari jl. al hebben aangegeven is een belangrijke oorzaak van de tekorten een stijging van het aantal zorgtoewijzingen. Dit wordt door de Taskforce bevestigd. Deze stijging is in lijn met de landelijke ontwikkelingen; ook in andere jeugdhulpregio's is een forse stijging van het jeugdhulpgebruik te zien. Belangrijke conclusie is dat we goede jeugdhulp geleverd hebben, maar tegelijk meer oog moeten hebben voor het financiële aspect. Het is een taak van alle betrokkenen (gemeenten, lokale teams, jeugdhulpaanbieders, RIGG) om de komende tijd ook meer kostenbewustzijn te ontwikkelen.

Aangepaste prognose 2017

Het jeugdhulptekort komt op dit moment uit op 23,5 miljoen. Dit is wat we op dit moment kunnen weten. Dit bedrag is hoger dan de bandbreedte die we noemden in de memo van 24 januari jl., die was gebaseerd op de prognoses van de jeugdhulpaanbieders die we in december 2017 ontvingen. Op basis van de meest recente gegevens blijkt dat de aanbieders meer declareren dan zij in hun prognose van december 2017 hadden aangegeven. Dit leidt tot een hoger tekort. Bovendien weten

we dat niet alle facturen van onder andere de landelijk werkende instellingen over 2017 binnen zijn. Dit is onvoorspelbaar en leidt tot hogere uitgaven. Daarmee zal het uiteindelijke tekort hoger uitkomen dan 23,5 miljoen, de precieze omvang is nog niet vast te stellen.

De BMW gemeenten dragen als volgt bij aan het tekort. Uitgangspunt bij onderstaande berekening is het tekort van 23,5 miljoen.

Gemeente	Budget jeugdhulp	Tekort
Bedum	€ 2.483.047	€ 394.207
Winsum	€ 2.932.743	€ 465.601
De Marne	€ 2.236.400	€ 355.050
Eemsmond	€ 4.833.035	€ 767.291
Totaal	€ 12.485.225	€ 1.982.149

Maatregelen om inzicht te krijgen in de kosten

De RIGG heeft in samenwerking met de gemeenten een aantal stappen ondernomen om beter inzicht te krijgen in de kosten. Dit is de basis om het tekort in de toekomst te beperken: we monitoren scherp op de prognose 2017, en er ontstaat meer inzicht in het verbruik van jeugdhulp per gemeente. Gemeenten krijgen hun eigen dataset en kunnen daarmee ook maatregelen in eigen gemeente treffen. Daarnaast zijn er verbeterpunten in het proces van data-analyse doorgevoerd waardoor het monitoringsproces verbeterd is. KPMG heeft in onze opdracht meegekeken in het onderzoek van de Taskforce. Dit heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd voor RIGG en gemeenten. Deze liggen in lijn met de maatregelen die vanuit de Taskforce worden voorgesteld.

Maatregelen om het tekort te beperken

Gezien de oorzaak van het tekort is het in de eerste plaats van belang om grip te krijgen op de zorgtoewijzingen die door lokale teams en andere verwijzers worden gedaan. We hebben daarvoor een aantal beleidsmaatregelen voor de kortere en langere termijn geformuleerd, zoals:

- Een scherpere bewaking van de buitengrenzen van de jeugdhulp, dat wil zeggen de afbakening met andere wetgeving zoals de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw);
- We gaan in overleg met zorgverzekeraars over de grenzen van de wetgeving en hoe we daarmee omgaan. Vraag daarbij is of er meer jeugdhulp uit de Wlz betaald zou moeten worden;
- Een onderzoek naar stapeling en aaneenschakeling van verschillende jeugdhulpproducten;
- We gaan met jeugdhulpaanbieders en lokale teams in gesprek over de mogelijkheden om het tekort terug te dringen met behoud van de kwaliteit;
- We hebben afgesproken met de jeugdhulpaanbieders om in een convenant vast te leggen wat ieder vanuit zijn rol gaat doen om de kwaliteit van het zorglandschap te garanderen en de jeugdhulp ook betaalbaar te houden;
- Samen met de jeugdhulpaanbieders en andere betrokkenen maken we een nieuwe transformatieagenda 2018 – 2020, als vervolg op de transformatieagenda 2015-2017;
- We continueren de lobby voor een passend jeugdhulpbudget onder andere gebaseerd op de chroniciteit van de problemen bij jeugdigen in onze regio. Het huidige objectief verdeelmodel houdt hier onvoldoende rekening mee.

Naast de beleidsmaatregelen doet de Taskforce een aantal voorstellen voor uitvoeringsmaatregelen, zoals afspraken over declaratietermijnen, toezicht op de wijze van zorgtoewijzing, berichtenverkeer etc.

In navolging van de taskforce van de RIGG wordt er een BMW taskforce opgezet. Deze taskforce heeft als doel om grip te krijgen op lokale verwijzingen van zowel ons CJG als andere wettelijke verwijzers in onze regio. De afbakening met de buitengrenzen van de jeugdhulp en de analyse van stapeling en aaneenschakeling van jeugdhulpproducten zijn hier de belangrijkste onderwerpen van onderzoek. Het streven van de taskforce is om aan die stuurknoppen te draaien die de tekorten op een verantwoorde manier kunnen laten afnemen.

Een andere maatregel die de BMW colleges treffen is dat er een brief wordt gestuurd naar de VGG/VNG. Hierbij willen we het signaal afgeven dat de nieuwe gemeente Het Hogeland de gevolgen van de structurele tekorten in de jeugdhulp niet kan en wil dragen. In de brief pleiten we voor nieuw overleg met het rijk om de toegepaste kortingen op de jeugdzorg terug te draaien of stevig te verlagen.

Effecten transformatieagenda 2015 – 2017

Er zijn ook positieve resultaten te melden van onze inspanningen van de afgelopen jaren. Wij hebben samen met de RIGG en de jeugdhulpaanbieders aan een aantal transformatie-opdrachten gewerkt. De zorgcontinuïteit is gegarandeerd, de basisteams zijn beter ingericht en toegerust en het berichtenverkeer tussen gemeenten, zorgtoewijzers en jeugdhulpaanbieders is georganiseerd. Er is domeinoverstijgende samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders tot stand gekomen en de aanbieders hebben hulptrajecten ontwikkeld waarbij opname een onderdeel is van een integrale aanpak en verblijfsduur is verkort. Daarnaast is in een aantal gemeenten de Ondersteuner Jeugd en Gezin ingevoerd als schakel tussen het lokale team en de huisartsen. Uit de eerste resultaten hiervan blijkt dat dit leidt tot een verminderd beroep op dure gespecialiseerde jeugdhulp.

Doorkijk nieuwe transformatieagenda 2018 – 2020

We ontwikkelen op dit moment in samenwerking met de jeugdhulpaanbieders en de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs een nieuwe transformatie-agenda 2018 – 2020. Deze is vooral gericht op een domein-overstijgende samenwerking van gemeenten, aanbieders en onderwijs. Wij gaan over deze nieuwe transformatieagenda dan ook graag met u in gesprek.

Concluderend

De globale conclusie is dat er meer jeugdhulp wordt toegewezen dan we aan jeugdhulpbudget beschikbaar hebben. Het uitgangspunt is echter dat ieder kind de hulp krijgt die het nodig heeft (de jeugdhulpplicht die in de Jeugdwet is vastgelegd). We moeten zo snel mogelijk sturen op de uitgaven van 2018, waarbij we ook tijd nodig hebben om die maatregelen effect te laten sorteren. Eén en ander leidt ertoe dat op korte termijn regionaal keuzes (moeten) worden gemaakt over:

- Monitoring van de kwaliteit van de lokale teams;
- Eventuele aanpassingen in het inkoopproces;
- De opdracht aan en bijbehorende capaciteit van de RIGG, inclusief versterking van het contractmanagement.

Daarnaast zal een voorstel worden gedaan voor extra financiering om de werkzaamheden van de Taskforce af te ronden en te implementeren in de RIGG, alsmede een voorstel voor een verhoging van het budget van de RIGG 2018 om de benodigde versterking te realiseren. Hiertoe zal een begrotingswijziging worden gedaan.

Vervolg

In de jaarrekening jeugdhulp 2017 zal het definitieve tekort 2017 worden vermeld. Eind april geeft de RIGG een eerste indicatie van de declaratiestand 2018 op regionaal en op gemeentelijk niveau. Wij verwachten dat wij medio 2018 een eerste stand van zaken over 2018 kunnen geven. Dan informeren wij u ook over de stand van zaken met betrekking tot de maatregelen die wij in het vervolg van deze analyse treffen (inclusief de beoogde financiële effecten daarvan).